

Sí² Hi³ Ca³zen³ Po¹ Ñí¹con² Tsá² Gálatas

Po¹ jmu² sí² lá² hi³ ca³tin¹ tsá² má²lín³ cuáh³² hín¹³ ti³ hué³² Galacia

1 1 Jná¹³ Po¹, jan² tsá² lín³ ná¹ ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³², hi³ ca³hiáu³² hnga² Jesús Tsá² lín³ Cristo, ji³ Dió³² Jméis² dí², Tsá² ca³jmú³ hí³ hi³ ca³jenh¹³ tsú² ja¹ hla¹; jun³juáh¹³ hi³ zéi¹ tsáu² yáh³ jná¹³, hi³ sa³jun³ zian² tsá²mi³cuóun² ca³hiáu³² yáh³. 2 Jmu² jná¹³ sí² lá² hi³ ca³tin¹ hnöh², tsá² ná¹lín³ náh² cuáh³² hín¹³ ti³ hué³² Galacia ní². La³jín³² tsá² reh² tionh² quiúnh¹ jná¹³ lá² juáh³, 3 hi³ cuí¹ má¹mieh² náh² Dió³² Jméis² dí² ji³ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí² ní² siáh³, ji³ hi³ jmu³ tsú² siáh³ hi³ zian² náh² cáun² hi³ re² hi³ tin². 4 Jesús hi³ bíh¹ Tsá² ca³jenh³ hnga² hi³ ca³jun³ la³ cun³ rón³² hi³ ca³li³hnió³ Dió³² Jméis² dí², hi³ jáun² lí¹³ hin³ tso³ quiú¹³ dí², hi³ jáun² lí¹³ liáu³² dí² tsú² ní¹con² hi³ hläh³ hi³ hó³² hi³ qui³ zia³² hngá¹máh³ lá². 5 ¡Cuí¹ lí³quien² bíh¹ Dió³² la³ cun³ jmí¹hi³nio²! ¡Tson² bíh¹ cu³ti³!

Tiá² zia³² yáh³ cónh³í¹ cáun² jú¹ chú³² hi³ lí¹³ liáu³²

6 Jlánh¹ lí¹ lín²³ jná¹³ jéin³², sa³ tia³juí³² lín³² bíh¹ má²ca³zinh³² hnöh² tí³ có³² Dió³², Tsá² ca³te³ náh² hí³ cun³quionh³ mií³ hi³ ja³² jáun² tsí³ Cristo, sa³ má²táunh²³ máh³ náh² ta²¹ cáun² jú¹ chú³² siáh³. 7 Tí³la³ jun³juáh¹³ hi³ tson² zia³² yáh³ jú¹ chú³² siáh³ hi³ lí¹³ liáun³ tsú² má¹ná¹; tí³la³ zian² tsá² cáun² lí¹ má²tsan² honh² bíh¹ náh², tsá² hnió³ zái³² jú¹ chú³² quioh²¹ Cristo la³ siáh³. 8 Tí³la³ ní¹juáh³ zian² tsá² ca³hléh³ la³ siáh³ jú¹ chú³² ní¹con² hnöh² la³ cónh³ bíh¹ hi³ má²ca³hléh¹³ jáun² jnöh¹, jáun² quiu³juóu³² cuí¹ cha³táunh¹ tsá² hí³, tiá² hi³ jmu³ yáh³ cuí¹ hin² mi³ tsánh², uá¹jinh¹ hmóu³² bíh¹ jnöh¹, uá¹ hi³ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ ja³ tí³ hñu³mi³cuú². 9 Má²cá²juáh³² bíh¹ jná¹³ jmí¹tin², hi³ juah³² jná¹³ siáh³ cónh³í¹ cu³ jéin³²: Ní¹juáh³ zian² tsá² hleh³² jú¹ chú³² la³ siáh³ la³ cónh³ bí¹ hi³ má²ca³heh³ náh², jáun² quiu³juóu³² cuí¹ cha³táunh¹ tsá² la³ hí³.

10 ¿He³ lánh³ lín²³ hnöh² ca³ti²¹ jái¹³ hi³ juah³² jná¹³ lá²? ¿Hí¹ lín²³ hnöh² hi³ hnó³² jná¹³ hi³ jéi¹³ tsá²mi³cuóun², ho³ hi³ jéi¹³ Dió³² uá¹? ¿Hí¹ hnó³² jná¹³ hi³ tá¹zanh¹ ná¹ re² ní¹con² tsáu² düh¹? Sá¹jmí¹ hi³ hnó³²í¹ máh³ jná¹³ hi³ tá¹zanh¹ ná¹ re² ní¹con² tsáu², jáun² tiú²uú² jmí¹ lín³ yáh³ jná¹³ quian²¹ Cristo.

Lánh³ rón³² lí³ hi³ lín³ Po¹ tí³² tsá² quian³² jë¹ Dió³²

(Hechos 9:1-31)

11 Tí³la³ cuí¹ lí³ níh¹³ hnöh² jái¹³ lá² reh², hi³ jun³juáh¹³ cáun² hi³ cháunh²³ chí¹ tsá²mi³cuóun² yáh³ jú¹ chú³² hi³ hléh²³ jná¹³ lá². 12 Hí¹

jan² yáh³ tiá² hin² ca³cué³ jná¹³ jái¹³ lá², sa³jun³ hi³ zian² tsá² ca³ma³ta² yáh³ jná¹³, ti³la³ Jesús Tsá² lín³ Cristo bíh¹ ca³híe³ jná¹³ jái¹³ lá².

13 Má²ná¹ñih¹ bíh¹ hnloh² he³ lánh³ jmí¹ lín³ jná¹³ jmí¹tin², jmái¹ hi³ jmí¹ taunh³² jná¹³ jáun² ta²¹ la³ cun³ hi³ taunh³² tsá² judíos ta²¹. Má²ñih¹ bíh¹ hnloh² he³ lánh³ rón³² jmí¹ hí¹ jmí¹ tsin²¹ jná¹³ tsá² má²lín³ cuáh³² quioh²¹ Dió³², hi³ jmí¹ hnó²¹ jná¹³ hin¹³ hi³ cu³ nió³ jáun². **14** Ca³ti²¹ jui³² hi³ taunh³² tsá² judíos ta²¹, jná¹³ bí¹ jan² tsá² jlánh¹ bíh¹ jmí¹ jmu² ná¹ tiá³ siaun³² hi³ má²ti²¹ ná¹ cuáh³² la³ cónh³ bíh¹ ñí¹ la³jín³² tsá²co¹ jná¹³, tsá² cú²ren² jnloh¹ quiúnh¹, quí¹ jná¹³ bíh¹ jan² tsá² jlánh¹ re² jmí¹ má²tí³² la³jí³² la³ cun³ hi³ jmí¹ ná¹ngi²³ tsá²daun³². **15** Ti³la³ cun³ñí¹ hi³ ja³² mií³ tsí³ bíh¹ Dió³², jáun² ca³quianh³ tsú² jná¹³ la³ cun³ jmí¹ ñeh² bíh¹ hi³ li³zian² ná¹, hi³ ca³li³ hiún² tsí³ tsú² hi³ té³ jná¹³, **16** hi³ jáun² lí¹³ li³ cuóun³² jná¹³ Jon² tsú², hi³ jáun² lí¹³ hléh¹³ jná¹³ jú¹ chú³² quioh²¹ tsú² ja¹ tsá²cá²jo²¹. Jmí¹ lí²¹ jáun² né³, hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² ca³ñí¹nga¹³ jná¹³ ní¹juáh³ he³ lánh³ rón³² jmu¹ ná¹, **17** hi³ sa³jun³ ñéi¹ jná¹³ hi³ ñí¹jen¹ ti³² tsá² quian³² jé¹ Dió³² tionh² já¹ juú² Jerusalén, tsá² qui³ jmí¹ má²ná¹lín³ hí³ ti³² tsá² quian³² jé¹ Dió³² jmí¹tin² la³ cónh³ bíh¹ jná¹³. Ti³la³ jná¹³ dá² tá²chi²¹ ngau³ ná¹ ti³ hué³² Arabia bíh¹, hi³ jmí¹ li²¹ jáun² né³ ca³jính³² ná¹ siáh³ ti³ juú² Damasco.

18 Jmí¹ la³ má²hni³² mii² jáun² máh³ ñéi¹ jná¹³ já¹ juú² Jerusalén; hi³ jáun² jmí¹ jáun² bíh¹ ca³juoh²¹ jnloh¹ ca³lá² quiúnh¹ Pé¹, hi³ ca³ñí³² jná¹³ quia³hñá³ jmái¹ quiúnh¹ tsú². **19** Ti³la³ hí¹ jan² yáh³ ti³² tsá² quian³² jé¹ Dió³² ñí¹ hná¹ jáun² tiá² ca³jen¹ jná¹³, jí³²la³ Jacobo rainh²¹ Ti³² Juo¹³ bíh¹ dí² ca³jen¹ jná¹³. **20** Ma³tson¹³ jná¹³ jái¹³ lá² ñí¹ hó²¹ñí¹ Dió³², hi³ tiá² ma³cau¹³ yáh³ jná¹³ cun³quionh³ sí² hi³ cuájmu² jná¹³ lá².

21 Jmí¹ lí²¹ jáun² né³, ngau³ jná¹³ ti³ hué³² Siria jí³ Cilicia ní². **22** Hi³ jáun² tsá² reh² tsá² má²lín³ cuáh³² quioh²¹ Cristo zian² ti³ hué¹³ Judea, tiá² jmí¹ má²cuóu³² yáh³ tsú² jná¹³ hi³ hú¹tá¹ ná¹jeinh³ ñí¹, **23** jí³²la³ ti³ jmí¹ má²ca³náí³² tsú² hi³ juáh²³ tsáu² la³ lá² bíh¹: “Tsá² jmí¹ hí¹ jmí¹ tsa¹ dí² hí³ jmí¹tin² néh¹ má²hleh³² jú¹ chú³² ta³né³², hi³ má²zaíh³² tsú² tsáu² hi³ hniáuh³² chá³² tsú² cáun² tsí³ ñí¹con² Cristo, hi³ uá¹jinh¹ chín¹dí¹ hí³ bíh¹ jmí¹ hnió³ hin³ ta²¹ jáun² jmí¹tin²²”. **24** Hi³ jáun² jlánh¹ ca³ma³quien² tsú² Dió³² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ jná¹³.

Tí³² tsá² ná¹quian³² jé¹ Dió³² hen² Po¹

(Hechos 15:1-29)

2 **1** Jáun² né³, jmí¹ la³ má²quia³quiún³ mii² jáun² máh³ ñih¹ jná¹³ siáh³ já¹ juú² Jerusalén quiúnh¹ ná¹ Bernabé, jí³ Tito ní² siáh³ ca³ján³² jná¹³ hi³ ñéi¹ tsú² quiúnh¹ ná¹. **2** Ñih¹ jná¹³ ñí¹ jáun² quí¹ cun³ñí¹ hi³ Dió³² ca³jmú³ lin¹ hi³ hniáuh³² ñih²¹ jná¹³. Hi³ jáun² já¹ juú² Jerusalén jáun² ca³ngah² jnloh¹ cáun² ñí¹ lí¹ ca³ngah² jnloh¹ quiúnh¹ tsá² ná¹ñí¹ cuáh³², jáun² ca³chá³ jná¹³ ñí¹con² tsá² hí³ he³ lánh³ lí³ jú¹ chú³² hi³ hléh²³ jná¹³ ñí¹con² tsá²cá²jo²¹. Ca³jmú³² jná¹³ la³ ní², quí¹ ní² lí¹ tiá²

ca³li³ quien² ta²¹ hi³ má²cá²jmú³² jná¹³ jáun², ji³ hi³ he² hná¹ jmu² jná¹³ ní² siáh³. [Jáun² tsá² hí³ né³, ca³tí³ bíh¹ tsí³ la³ cun³ jú¹ chú³² hi³ hléh²³ jná¹³.] **3** Jáun² né³, ca³la³ hí¹juáh³ Tito tsá² jmí¹ cuá³ quiúnh¹ yáh³ jná¹³ tiú²uú² hin² ca³di³quiaun³ jmái¹ hi³ ma³tí³² la³ cun³ hi³ jmí¹ ná¹ngi²³ tsú² hi³ tiu³² tsú² jáun² chí² láu² hná¹³ ní¹ zian², uá¹jinh¹ tsá²cá²jo²¹ bíh¹ tsú².

4 Quí¹ jái¹³ jáun² dá² ca³ma³liáu³² tsá² lí¹juáh³ hi³ lín³ tsá² reh² bíh¹, tsá² jmí¹ má²taunh³² hí³ ta³máih³ ja¹ quiú¹³ jnoh¹ hi³ cá² lan²³ la³ cun³ hi³ táunh²³ jnoh¹ jáun² ta²¹ hi³ má²ná¹liáun¹ dí² cun³ní¹ hi³ má²ná¹cunh² dí² quiúnh¹ Cristo Jesús. Tsá² hí³ bíh¹ jmí¹ hnió³ hi³ lan¹³ dí² siáh³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² má²dí¹hlánh¹ ní¹con² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés. **5** Ti³la³ jnoh¹ má¹ná¹, hí¹ cú¹pih²¹ yáh³ tiá² lí¹ ca³hen¹³ jnoh¹ hi³ ma³cau² tsá² hí³, quí¹hliá² tiá² ca³li³hnáu² jnoh¹ hi³ za¹³ jú¹ tson² quioh²¹ jú¹ chú³² hi³ liáu³² náh² jáun².

6 Hí¹ cáun² jú¹ tson² tiá² lin¹ ca³ma³ta² yáh³ jná¹³ tsá² juáh³ tsáu² hi³ ná¹ní¹ cuáh³²; hi³ hí¹juáh³ tiá² hniá¹ yáh³ jná¹³ hi³ li³ ño¹ he³ ná¹lín³ tsá² hí³, quí¹ Dió³² tiá² rá²tsi³² yáh³ héih³² la³ cun³ lánh³ jniá³ tsáu². **7** Ti³la³ cha³ jmí¹ ma³ta² tsú² jná¹³, ti³ ca³li³tsin² bíh¹ tsú² hi³ Dió³² ca³cué³ jná¹³ ta²¹ hi³ hléh¹³ jná¹³ jú¹ chú³² ní¹con² tsá²cá²jo²¹, la³jmí¹ ca³chá³ tsú² jáun² jo³cuo² Pé¹ ta²¹ hi³ hléh³² siáh³ jú¹ chú³² ja¹ quioh²¹ tsá² judíos.

8 Quí¹ Dió³² Tsá² ca³hión³² hí³ Pé¹ hi³ lín¹³ ti³² tsá² quian³² jé¹ Dió³² ní¹con² tsá² judíos, hí³ bíh¹ siáh³ ca³hiáu³² jná¹³ hi³ ca³tin¹ tsá²cá²jo²¹.

9 Hi³ jáun² jmí¹ ca³li³tsin² jáun² Jacobo, Pé¹, ji³ Juan² ní² siáh³, tsá² ná¹lín³ hí³ hi³ chín¹, hi³ Dió³² ca³ja³ mií³ tsí³ hi³ ca³cué³ tsú² jná¹³ ta²¹ lá², jmí¹ jáun² ca³cué³ tsú² jná¹³ cuo² quiúnh¹ ná¹ Bernabé. La³ ní² ca³jmí³ tsú² hi³ ca³ma³li²¹ hi³ juóh³² jnoh¹ re² quiúnh¹, ji³ hi³ hiún² tsí³ tsú² siáh³ hi³ tsá¹jmí¹³ jnoh¹ ta²¹ ja¹ tsá²cá²jo²¹ tá¹la³ jmu³ tsú² ta²¹ hmóu³² ja¹ tsá² judíos. **10** Ní¹ jí²¹la³ ti³ ca³mf³ tsú² ní¹con² jnoh¹ hi³ cháu¹ jnoh¹ tsí³ hi³ ca³tin¹ tsá² tia³mii² bíh¹, cáun² hi³ qui³ cun³ jmí¹ má² jmu² bíh¹ jná¹³ ca³la³ hi³ hiún² lín³² tsin³².

Po¹ tí² jinh²³ Pé¹ já¹ juú² Antioquía

11 Ti³la³ jmí¹ ní¹ jáun² Pé¹ já¹ juú² Antioquía né³, ca³tí¹ ca³jin²¹ jná¹³ tsú² ní¹ ta³ ní¹, quí¹ cáun² hi³ tiá² ca³tí²¹ jmu³ bíh¹ tsú² jmí¹ má² jmu² jmí¹ jáun². **12** Quí¹ jmí¹ la³ní¹ jmí¹ cíh² bíh¹ tsú² quionh³ tsá²cá²jo²¹, ca³la³ ti³ ní¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ ca³cha³táunh¹ ma³ jan² tsá² zéi¹ Jacobo; ti³la³ jmí¹ ca³cha³táunh¹ tsá² hí³ né³, sa³ ti³ có³² bíh¹ ca³náu² tsú² hi³ tiú²uú² ca³cúh² quionh³ tsá² hí³, quí¹hliá² jmí¹ juéh² tsú² ní¹con² tsá² cu³ nió³ quioh²¹ tsá² hí³, tsá² jlánh¹ juáh³ hí³ hi³ cun³ ca³ti²¹ bíh¹ tiú³² tsú² chí² láu² hná¹³ ní¹ zian². **13** Hi³ jáun² ji³ tsá² judíos tsá² reh² ní¹ hná¹ ní² bí¹ siáh³ ca³li³can² quionh³ Pé¹ ca³ti²¹ hi³ jáun², hi³ hí¹ la³ ti³ Bernabé yáh³ ca³li³can² siáh³. **14** Ti³la³ jmí¹ cá¹jíe²¹ jná¹³ hi³ tiú²uú² ná¹ jmu² yáh³ tsú² re² la³ cun³ lí³ jú¹ tson² hi³ híe³² jáun² jú¹ chú³², jáun² ní¹ ta³ ní¹ la³jín³² tsá² hí³ ca³juo³ jná¹³ Pé¹ la³ lá²: “Hnú²

bíh¹ jan² tsá² judío, ti³la³ má²ca³ma³zián¹³ bíh¹ hnú² la³jmí¹ zian² jan² tsá²cá²jo²¹, jun³juáh¹³ la³jmí¹ zian² jan² tsá² judío yáh³; hi³ jáun² ¿ha³ bí¹ lánh³ rón³² lí¹³ hi³ dí¹quian²¹ nú² jmái¹ tsá²cá²jo²¹ hi³ ma³zian² tsú² la³jmí¹ zian² jáun² tsá² judíos?"

**Cú²re² liáun³ bíh¹ tsá² judíos quionh³ tsá²cá²jo²¹
cun³quionh³ hi³ cha³² cáun² tsí³**

15 Quí¹ uá¹jinh¹ tiá² lái³ jnoph¹ tsá²cá²jo²¹, tsá² juáh³ tsú² hi³ ná¹ren² tso³, ti³la³ jnoph¹ né³ lái³ tsá² cá² mí¹zionh² tsá² judíos bíh¹, **16** ti³la³ cu³ jáun² né¹ bí¹ jnoph¹ hi³ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² li³ chun¹ ní¹con² Dió³² cun³quionh³ hi³ ma³tí³² tsú² la³ cun³ hi³ juáh³ jáun² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés, ti³la³ jí³²la³ cun³quionh³ hi³ cha³² tsú² cáun² tsí³ ní¹con² Jesús Tsá² lín³ Cristo bíh¹ lí¹³. Hi³ jáun² dá², hí¹ la³ ti³ jnoph¹ yáh³ siáh³ má²ca³chá¹³ cáun² tsí³ ní¹con² Jesús Tsá² lín³ Cristo, hi³ jáun² lí¹³ heh³ jnoph¹ Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cu³tí³, cun³quionh³ hi³ nio² jáun² cáun² tsí³ jnoph¹ ní¹con² Cristo; jun³juáh¹³ cun³ní¹ hi³ má²lí²má¹ti²¹ jnoph¹ la³ cun³ hi³ juáh³ jáun² liei²¹ yáh³. Quí¹ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³ li³ chun¹ ní¹con² Dió³² cun³quionh³ hi³ má²tí³² jáun² la³ cun³ hi³ juáh³ liei²¹.

17 Jáun² né³, ní¹juáh³ tá¹la³ má²hnáu² jnoph¹ tsá² judíos hi³ heh³ Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cun³quionh³ hi³ cunh³ jnoph¹ quiúnh¹ Cristo, hi³ má¹lí³² jáun² né³ ca³lí³jnia² hi³ la³ jmu³² bíh¹ jnoph¹ tso³ la³ má² jmu³² jáun², ¿hi¹ lí¹³ juáh¹³ dí² hi³ Cristo má²tín² tsá² joh¹ hi³ jmu³ tso³? iTiá² jáun² yáh³! **18** Hi³ ní¹juáh³ la³ má¹quien¹³ jná¹³ siáh³ cáun² hi³ má²lífjmu³² jná¹³ hi³ tiú²uú² quien², hi³ jáun² la³ jáun² má²lí³lin¹ hi³ jná¹³ jan² tsá² tiá² héih³² má²tí³². **19** Ti³la³ ta³né³² dá² má²zian² jná¹³ hi³ ca³tin¹ Dió³² bíh¹, hi³ jáun² jan² tsá² má²jún¹ bíh¹ jná¹³ ní¹con² liei²¹, cun³ní¹ hi³ hnga² liei²¹ jáun² ca³jngah³ jmí¹ tiú²uú² ca³tioh²¹ tsin³² jná¹³ hi³ má¹ti²¹. **20** Lí³ la³jmí¹ lí³ hi³ ca³jun³ jná¹³ cu³lí²¹ quiúnh¹ Cristo jmí¹ cá¹taun³ tsú² jáun² crei²¹; hi³ jáun² dá² jun³juáh¹³ uú² jná¹³ yáh³ la³² zian² ná¹ ta³né³², quí¹ ti³la³ Cristo bíh¹ Tsá² má²zian² hñu³ jmí¹ hñu³ tsin³² jná¹³. Hi³ jáun² la³ cun³ hi³ zian² ná¹ lá² ta³né³² cun³quionh³ ngú³ lá² quion²¹, má²zian² ná¹ cun³ní¹ hi³ cáun² nio² tsin³² ní¹con² Jon² Dió³² bíh¹, Tsá² ca³ma³hniau³ hí³, hi³ ca³jiéh³ hnga² hi³ jún³ hi³ ca³tín¹ jná¹³. **21** Cun³ tiá² chá¹³ bíh¹ jná¹³ ti³ có³² mií³ hi³ ja³² jáun² tsí³ Dió³²; quí¹ sá¹jmí¹ hi³ lí¹³ lí³ chun¹ tsú² ní¹con² Dió³² cun³quionh³ hi³ má²tí³² tsú² jáun² liei²¹, hi³ jáun² hí¹ cáun² tiá² lin¹ ní¹ la³ jmu³ ta²¹ yáh³ hi³ ca³jun³ jáun² Cristo.

¿He³ bíh¹ ti³ quien²: hí¹ liei²¹, ho³ hi³ nio² cáun² tsí³ tsú²?

3 **1** Hnoph² tsá² Gálata, ijláh¹ tiá² jái¹³ ngí²³ hnoph²! ¿Hin² tsáh² má²ca³hia³ ca³jlí³ jmí¹ honh² hnoph²? Cun³quionh³ jú¹ chú³² hi³ má²ca³hléh¹³ bíh¹ jnoph¹ má²ca³má¹jnia¹³ jnoph¹ hnga² Jesús Tsá² lín³

Cristo ñí¹ hó²¹máh¹ náh² hi³ chí¹tón²¹ crei²¹. **2** Juah²¹ dú¹ hnöh² neh²¹: ¿Cá¹hen³ hnöh² Jmí²chí³ joh¹ Dió³² cun³quionh³ hi³ ca³ma³tih²¹ náh² héih³² hi³ rá¹tioh³ jáun² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés, ho³ cun³quionh³ hi³ ca³tionh² náh² ta²¹ la³ cun³ jái¹³ hi³ ca³niéh² uá¹ náh²? **3** iHnöh² dá² cáun² ná¹lín³ náh² tsá² tiá² jái¹³ ngi²³ bíh¹! ¿Hí¹ lín²³ hnöh² hi³ má¹hián¹³ náh² cun³quionh³ pí³ quián¹³ hmóu³² cáun² hi³ ca³ma³liauh²¹ náh² cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹ dúh¹? **4** ¿Hí¹ tiá² lin¹ ñí¹ la³ má²ca³jmú³ ta²¹ hí¹ cáun² uá¹ la³jí³² la³ cun³ hi³ má²ca³ma³tsoh¹ náh² jáun² honh² dúh¹? iCun³ zia³² bíh¹ ñí¹ má²ca³jmú³ ta²¹! **5** ¿Hí¹ cuen² hnöh² Dió³² Jmí²chí³ joh¹ jí³ hi³ jmu² tsú² siáh³ hua³jueh³² ja¹ quián¹³ hnöh² cun³ñí¹ hi³hliá² hnöh² jmu³² la³ cun³ héih³² hi³ juáh³ liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés? iTiá² jáun² yáh³! Quí¹ cun³ñí¹ hi³ táunh²³ náh² ta²¹ la³ cun³ jái¹³ hi³ má²ca³niéh² bíh¹ náh², jáun² jmu² tsú² la³ ní².

6 Sá¹ní² dú¹ jien¹ náh² tín² hla¹ Há²bran²¹. Tsá² hí³ ca³chá³ cáun² tsí³ ñí¹con² Dió³², hi³ cun³ñí¹ hi³ jmí¹ nio² jáun² cáun² tsí³ bíh¹ tsú², jáun² ca³heh³ tsú² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹. **7** Hi³ jáun² né³, hnöh² hniáuh³² lí³ ñíh¹³ náh², hi³ la³jín³² tsá² nio² cáun² tsí³, tsá² la³ hí³ bíh¹ hú¹tá¹ cu³tí³ ná¹lín³ la³juah²¹ dúh¹ tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹. **8** Quí¹ cun³quionh³ Sí² quioh²¹ Dió³² ca³li³ lin¹ la³ cun³ jmí¹tin² lín³² hi³ chau²¹ jmái¹ hi³ hen³ Dió³² tsá²cá²jo²¹ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹, ní¹juáh³ tsá² chá³² cáun² tsí³, jmí¹ ca³záih³ jáun² Dió³² hla¹ Há²bran²¹ jú¹ chú³² lá²: “Cun³quionh³ hnú² bíh¹ lí³mieh² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³”. **9** Hi³ jáun² né³, tsá² cha³² cáun² tsí³ bíh¹ lí¹³ lí³mieh² la³jmí¹ ca³li³mieh² jáun² hla¹ Há²bran²¹, tsá² ca³chá³ hí³ cáun² tsí³.

10 Ti³la³ lí³ua³ jan² tsá² cáun² lí¹ hen² tsí³ hi³ chun¹ cun³quionh³ hi³ ma³tí³² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés má¹na¹, tsá² la³ hí³ má²ca³tin¹ tsa³tánh¹ quiu³juóu³² bíh¹. Quí¹ ñí¹ Sí² rá¹juáh³ la³ lá²: “La³jín³² tsá² tiá² má²tí³² la³jí³² la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ liei²¹, ñí¹ hlah³ bíh¹ má²tionh² tsú²”. **11** Má²lin¹ lín²¹ bíh¹ hi³ tiá² hin² lí¹³ yáh³ lí³ chun¹ ñí¹con² Dió³² cun³quionh³ hi³ má²tí³² tsú² jáun² liei²¹; quí¹ la³ lá² bíh¹ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³²: “Lí³ua³ jan² tsá² má²ca³heh³ Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cun³ñí¹ hi³ nio² cáun² tsí³, tsá² la³ hí³ bíh¹ lí¹³ zian²”. **12** Ti³la³ jun³juáh¹³ hi³ lí³ hniáuh³² nio² cáun² tsí³ yáh³ tsú² ní¹juáh³ tsá² hnió³ hi³ heh³ Dió³² cun³quionh³ hi³ ma³tí³² jáun² liei²¹, quí¹ la³ lá² bíh¹ rá¹juáh³: “Ní¹juáh³ tsá² má²tí³² liei²¹ lá², cun³quionh³ hi³ lá² bíh¹ lí¹³ zian² tsú²”.

13 Ti³la³ ca³ti²¹ hi³ jmí¹ chau³ jnöh¹ jáun² liei²¹ ñí¹ hlah³ né³, Cristo bíh¹ ca³liáu³² dí² jmí¹ ca³ta³zanh¹ tsú² jáun² ñí¹ hlah³ cha¹³ dí², quí¹ la³ cun³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí²: “Cun³ má²ca³ta³zanh¹ ñí¹ hlah³ bíh¹ lí³ua³ jan² tsá² jún²³ hi³ chí¹hé² tsoh² hmá²”. **14** La³ ní² ca³li³ hi³ jáun² cun³quionh³ Jesúz Tsá² lín³ Cristo lí¹³ hiáuh³ tsá²cá²jo²¹ hi³ ma³mieh² jáun² Dió³² la³jmí¹ ca³ma³mieh² tsú² jáun² hla¹ Há²bran²¹; hi³ jáun² cun³quionh³ hi³ nio² cáun² tsí³ bíh¹ dí² lí¹³ hián¹³ dí² ca³la³ jái³² Jmí²chí³ Chun¹, Tsá² ca³jmú³ hí³ Dió³² jái¹³ hi³ cuen³.

Liei²¹ jí³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ Dió³²

15 Reh², jmu¹ jná¹³ cáun² jái¹³ ñí¹con² hnoh² la³ cun³ hi³ qui³ lí²³ jáun² ja¹ quioh²¹ tsá²mi³cuón²: Ní¹juáh³ zian² jmu² nió³², hi³ jáun² quiú² cáun² sí² hi³ rá¹tón³² hi³ jmái² hi³ lin¹ hi³ quien² nió³² jáun², hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³ tsunh³ jái¹³ la³ jáun², hi³ sa³jun³ lí¹³ yáh³ na³tsin³ tsú² siáh³ cónh³í¹ cú¹pih²¹ ñí¹ hná¹ jáun². **16** Né³² né³, Dió³² ca³jmú³ jái¹³ ñí¹con² hla¹ Há²bran²¹ la³ má²quionh³ jón²zíh¹ jón²cho¹. Ti³la³ ñí¹ Sí² tiá² rá¹juáh³ yáh³ la³ lá² má¹ná¹: “la³jín³² jon³zíh¹ jon³cháuh³ hnú²”, sá¹jmí¹ hi³ la³ hleh³² hi³ ca³tin¹ juóun³² tsáu²; ti³la³: “jon³zíh¹ jon³cháuh³ hnú²” bíh¹ juáh³. Hi³ ní² né³, jmu² lin¹ hi³ hien² tsú² jan² tsáu² bíh¹, hi³ Cristo bíh¹ Tsá² hí³. **17** La³ cun³ hi³ juanh³² jná¹³ ní², la³ lá² bíh¹ niéh³: Tiá² lí¹³ yáh³ tsúnh¹³ nió³² hi³ ca³ma³tson² jáun² Dió³², nió³² hi³ ca³jmú³ tsú² jáun² quionh³ hla¹ Há²bran²¹. Quí¹ cun³ tiá² lí¹³ yáh³ hi³ juáh¹³ hi³ tiú²uú² lí³quien² jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² ñí¹con² tsú² cun³quionh³ liei²¹ hi³ cua³ jáun² jmí¹ la³ má²quiún³ nio² hñá³láu³ tsí²¹ quiu³quia³ mii² jmí¹ má²cáin² jáun². **18** Quí¹ sá¹jmí¹ hi³ cun³quionh³ hi³ má¹ti²¹ dí² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés jmí¹ la³ hiáu¹³ dí² hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² jái¹³ hi³ cué³², jáun² jun³juáh¹³ uú² hiáu¹³ dí² cun³quionh³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² yáh³ Dió³²; ti³la³ hi³ ca³hiauh³ jáun² hla¹ Há²bran²¹ má¹ná¹, cáun² lí¹ ca³cué³ bíh¹ Dió³² hi³ jáun² ñí¹con² tsú², cun³ñí¹ hi³ ca³jmú³ dí² jái¹³ bíh¹.

19 Jáun² né³, ¿ha³ dá² jinh¹ jmu³ ta²¹ liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés? Quí¹ hi³ jáun² dá² lí¹ cua²¹ chí¹cáin² bíh¹, hi³ ti³ lí¹ ca³ma³li²¹ he³ lánh³ lí³ tsáu¹³ tsáu². Jí³²la³ ti³ ca³jmú³ ta²¹ tá¹la³ tiá² má²cuán² jáun² “jan² Tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹” hí³ bíh¹, Tsá² ca³juáh³ tsú² hí³ hi³ cuen³. Ti³la³ hi³ ca³ti²¹ liei²¹ jáun² má¹ná¹, ca³cué³ Dió³² hi³ jáun² cun³quionh³ tsá²cuú² tsá²ta³ bíh¹ ñí¹con² hla¹ Moisés, tsá² jmí¹ lí³ hí³ tsá² zenh² ja¹ quioh²¹ tsáu² quionh³ Dió³². **20** Ti³la³ tiá² tsá² zenh² ja¹ hniah³ yáh³ ní¹juáh³ jan² tsá² jmu² hnga² la³ cun³ hi³ ñí¹jmí³; hi³ la³ jáun² bíh¹ lí³ hi³ Dió³² siáh³ jmu² cú² hnga² tán¹ la³ cun³ hi³ ñí¹jmí³.

Ta²¹ hi³ jmu² liei²¹

21 Ti³la³ jáun² né³, ¿hí¹ siáh³ uá¹ lí³ ta²¹ quioh²¹ liei²¹ la³ cónh³ bí¹ ta²¹ hi³ jmu² jáun² jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² dúh¹? ¡Tiá² jáun² yáh³! Quí¹ sá¹jmí¹ hi³ ca³hiauh³ tsú² cáun² liei²¹ hi³ jmu² hi³ lí¹³ zian² tsú², hi³ jáun² jmí¹ la³ lí¹³ bíh¹ hi³ lí³ chun¹ tsú² ñí¹con² Dió³² cun³quionh³ hi³ jmí¹ jmu³ tsú² la³ cun³ hi³ juáh³ liei²¹ jáun². **22** Ti³la³ la³ cun³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² má¹ná¹, hi³ la³jín³² bíh¹ tsáu² ná¹ziaunh² tiá³ tso³. La³ ní² lí³, hi³ jáun² ní¹ má¹ca³li³tsin² tsú² hi³ ná¹ziaunh² tso³, má²lí¹³ he³ tsú² la³ cun³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² ñí¹con² tsá² taunh³² ta²¹ cun³quionh³ hi³ chá³² tsú² jáun² cáun² tsí³ ñí¹con² Jesús Tsá² lí³ Cristo.

23 Tí³la³ jnöh¹ tsá² judíos má¹ná¹, ní¹con² liei²¹ bíh¹ jmí¹ ná¹tsau³ jnöh¹, ca³la³ ní¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ ca³li³ lin¹ hi³ lí¹³ liáun³ tsáu² cun³quionh³ hi³ chá³² tsú² jáun² cáun² tsí³ ní¹con² Cristo. **24** Hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí³ hi³ ca³ta³tauh¹ jnöh¹ cu³tiá³ jo³cuo² liei²¹, ca³la³ ní¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ cuán¹³ Cristo, hi³ jáun² lí¹³ lái³ jnöh¹ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ ní¹ má¹ca³chá¹³ jnöh¹ cáun² tsí³ ní¹con² tsú². **25** Né³² né³, tiú²uú² tiauh² yáh³ dí² jo³cuo² liei²¹ la³ cun³ jmí¹ ca³li³ lin¹ hi³ ní¹con² Cristo bíh¹ la³ lí¹³ chá³² tsú² cáun² tsí³. **26** Quí¹ la³jín³² bíh¹ hnöh² má²lín³ náh² jon² Dió³² cun³ní¹ hi³ má²ca³cháh¹ hnöh² cáun² honh² ní¹con² Jesús Tsá² lín³ Cristo. **27** Hi³ la³jín³² hnöh², tsá² má²ca³ma³lih²¹ náh² hi³ má²cá²cunh³ bíh¹ náh² quiúnh¹ tsú² cun³quionh³ hi³ má²cáun³ náh² jáun² jmái¹, hnöh² bíh¹ tsá² má²ná¹lái¹ náh² Cristo. **28** Jáun² tiú²uú² hin² zian² yáh³ tsá² judío ho³ tsá²cá²jo²¹, tsá² má²dí¹hlánh¹ ho³ tsá² zian² hi³ ca³tin¹ hnga², tsá²ñuh² ho³lá²dá² tsá²mi³; quí¹ ní¹juáh³ má²cá²cunh³ bíh¹ náh² quiúnh¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo, jáun² cá² ní¹ tsáu² bíh¹ má²lín³ náh². **29** Hi³ jáun² ní¹juáh³ lín³ náh² tsá² joh¹ Cristo, hi³ jáun² má²lín³ bíh¹ náh² tsá² jón²zíh¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹, hi³ jáun² hián¹³ bíh¹ náh² hi³ cué³² Dió³², la³ cun³ jái¹³ hi³ má²ca³jmú³ tsú² jáun².

4 **1** Lí¹³ bíh¹ juanh²¹ jná¹³ siáh³ la³ lá²: Ní¹juáh³ zian² jan² tsá¹míh¹ hi³ ca³tin¹ hiáuh³ la³ cun³ lí³ quiau³ hi³ ca³quiú² jáun² hla¹ jméi², tí³la³ tá¹la³ tiá² má²ca³li³ pan¹ tsú² né³, hí¹ cáun² yáh³ tiá² hi³ za² ní¹con² tsú² quionh³ jan² tsá² má²dí¹hlánh¹, uá¹jinh¹ hi³ bíh¹ tsá² quioh²¹ ca³la³ jí³² hi³ jmí¹ quioh²¹ jméi². **2** Quí¹ tá¹la³ tiá² má²cá²chó³² jmái¹ hi³ ca³tón³ jáun² jméi² tsú² hi³ hiáuh³ hi³ quioh²¹, jáun² cáun² má²tí³² bíh¹ tsú² tín² ca³la³ jí³² hi³ juáh³ tsá² jmu² hua³hí¹³ tsú². **3** La³ jáun² bíh¹ jmí¹ lí³ ní¹con² jnöh¹ tá¹la³ tiá² jmí¹ má²ca³tsin¹³ jáun² mii² quiú¹³ dí², hi³ jmí¹ ná¹lái³ jnöh¹ la³juah²¹ dúh¹ tsá² má²dí¹hlánh¹ ní¹con² tsá²cuú² tsá²chín³, tsá² jmu² héih³² hngá¹máh³ lá². **4** Tí³la³ jmí¹ ca³tsin¹³ jmái¹ hi³ má²tón³² né³, Dió³² ca³zen³ Jon² hi³ ca³li³zian² hñu³ héin¹ hñu³ tsí³ jan² tsá²mi³, hi³ cuan³ tsú² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² judío hi³ ca³tin¹ ma³tí³² liei²¹. **5** La³ ní² bíh¹ cuan³ tsú² hi³ cua³liau³ jnöh¹, tsá² jmí¹ ná¹tsau³ jnöh¹ ní¹con² liei²¹, hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ má²lí¹³ heh³ jnöh¹ Dió³² hi³ lín¹³ jnöh¹ jón²zíh¹ tsú². **6** Hi³ jáun² bíh¹ ca³zen³ siáh³ Dió³² Jmí²chí³ quioh²¹ Jon² hñu³ honh² hnöh² uá²jai³², hi³ jáun² lí³ lin¹ hi³ hnöh² siáh³ má²ná¹lín³ náh² jón²zíh¹ tsú², hi³ jáun² Jmí²chí³ hí³ né³ cha³² tiá³ tsí³ dí² hi³ za²³ dí² Dió³² “iTia²¹!” **7** Jáun² né³, tiú²uú² lín³ yáh³ hnú² jan² tsá² má²dí¹hlánh¹ ní¹con² héih³² hi³ ná¹ngi²³ jáun² tsáu², qui¹ jon² Dió³² bíh¹ má²lín³ hnú². Hi³ cun³ní¹ hi³ má²lín³ hnú² jáun² jon² tsú² né³, jáun² cué³² bíh¹ tsú² la³ cun³ hi³ ca³ti²¹ hi³ hiáuh³ jáun² ji³lin² jon² tsú².

Hi³² tsí³ Po¹ hi³ ca³tin¹ tsá² tanh² ta²¹ Dió³²

8 Quí¹ jmí¹tin² jmí¹ tiá² má²cuón³² náh² Dió³², jmí¹ lín³ náh² tsá² má²dí¹hlánh¹ ní¹con² tsá²cuú² tsá²chín³, tsá² lí¹ ná¹ jmu² hí³ hi³ lín³

dió³². **9** Ti³la³ ta³né³² né³, ta³ má²cuóun³² hnoh² Dió³², ho³ ti³ re² juanh²¹ jná¹³ cú²jueh³² hi³ Dió³² má²cuóu³² hnoh², tiú²uú² jmí¹ ca³tin¹ yáh³ náh² hi³ jinh¹ siáh³ ñí¹con² héih³² tsí¹juí³ jáun² quioh²¹ tsá²cuí² tsá²chín³, héih³² tiá² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹, hi³ tianh¹³ náh² siáh³ hi³ má¹tih²¹ náh² ñí¹con² tsá² hí³. **10** Sa³ hmah³²i¹ máh³ náh² jmái¹ ná¹hi¹³, jmái¹ hi³ ti³² ma³ cun³ tsá³, ji³ hi³ ma³quien¹³ náh² siáh³ ma³ cáun² zíh², ji³ mii² ní². **11** Jlánh¹ hi³² tsin³² jná¹³ ñí¹juáh³ ta²¹ hi³ ca³jmú³² jná¹³ ja¹ quián¹³ hnoh² tiá² lin¹ ñí¹ la³ ca³li³quien² yáh³.

12 Hnoh² reh², mí²³ jná¹³ ñí¹con² hnoh² ca³la³ jonh³ jmí¹ tsin³² hi³ jmúh¹³ tiá³ náh² pí³ hi³ má¹zián¹³ náh² la³jmí¹ zian² jná¹³, quí¹ ja³bí¹ jná¹³ má²ca³ma³zián¹³ ná¹ la³jmí¹ zian² hnoh², tsá²cá²jo²¹. Jun³juáh¹³ zia³² cáun² hi³ hlah³ hi³ má²ca³jmuh³ yáh³ hnoh² ñí¹con² jná¹³, hi³ jáun² juanh³² jná¹³ la³ ní². **13** Qui¹ la³ cun³ má²ñíh¹ náh², hi³ cun³ñí¹ hi³hliá² ca³li³ tsáun¹ bíh¹ jná¹³, hi³ jáun² bíh¹ lí³ hi³ ca³hléh³ jná¹³ jú¹ chú³² ñí¹con² hnoh² jmí¹ la³ñí¹. **14** Mí¹uí³ hi³ ca³quiúnh³² jná¹³ jáun² né³, ca³li³ cáun² liá¹ héi² ñí¹con² hnoh² bíh¹, ti³la³ hnoh² má¹ná¹, tiá² ca³jmuh³ yáh³ náh² hi³ tiá² quiú² tiá² jéi²³ náh² jná¹³ cun³ñí¹ hi³ jmí¹ lín³ jná¹³ la³ jáun², sa³jun³ ca³chau¹ náh² jná¹³ ti³ có³². Ti³la³ hnoh² dá² ca³he³ bí¹ náh² jná¹³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², la³jmí¹ lí³ hi³ hnga² Jesucristo ca³chó³² ta³ máh¹ hnoh². **15** Jáun² né³, ¿ha³ dá² jinh¹ ngau³ hi³ jmí¹ hiún² jáun² honh² náh²? Lí¹³ zíh¹³ jná¹³ jú¹ tson² hi³ ca³tin¹ hnoh² ñí¹con² tsáu², hi³ hí¹ la³ ti³ jmí¹ chíh¹ yáh³ hnoh² mí¹máh¹ hi³ jmí¹ cuéh¹ náh² jná¹³, sá¹jmí¹ hi³ jmí¹ lí¹³ dúh¹. **16** Ti³la³ né³² né³, ¿hí¹ má²hau² hnoh² jná¹³ ta³né³² quiú¹hliá² hléh²³ jná¹³ jú¹ tson² ñí¹con² náh²?

17 Tsá² hí³ dá² jlánh¹ jmu² pí³ hi³ han³ náh² ti³ con², ti³la³ jun³juáh¹³ hi³ hu²¹ re² tsí³ yáh³ tsú² má¹ná¹. La³ cun³ hi³ hnió³ tsá² hí³ jmu³, hi³ quin³ hnoh² ñí¹con² jnoph¹ bíh¹, hi³ jáun² má¹lí³² jáun² né³ háih¹³ hnoh² honh² ñí¹con² tsú² hmóu³². **18** Né³² né³, ñí¹juáh³ hi³ ca³ti²¹ cáun² hi³ chu²¹ bíh¹ jmu² tsáu² pí³ hi³ janh²¹ tsáu², jáun² re² lín³² bíh¹ hi³ jmu² tsú² la³ jáun²; ti³la³ cuí¹ jmu¹ tsú² la³ jáun² jmái¹ ca³la³ jí³² má¹ná¹, jun³juáh¹³ jmáh³la³ tá¹la³ cuon¹ jná¹³ quiúnh¹ yáh³ hnoh². **19** Hnoh² jón³, cuá¹zian² jná¹³ ca³la³ jmí¹ zian² jan² tsá²mi³ hi³ quieh² héin¹ ñí¹ má¹ti³ ñí¹ lí³zian² jon², ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ má²zian² náh² tán¹ hián² la³jmí¹ zian² Cristo. **20** iSá¹jmí¹ hi³ cuon¹ bíh¹ jná¹³ quiúnh¹ hnoh² ta³né³² dúh¹, hi³ jáun² jmí¹ lí¹³ hléh¹³ jná¹³ ca³lá² la³ siáh³; jlánh¹ tiá² ño¹ ná¹ he³ jmu¹ hi³ ca³tin¹ hnoh²!

Noh³² quioh²¹ hla¹ Agar quionh³ hla¹ Sara

21 Hnoh², tsá² jlánh¹ hniá¹ náh² hi³ má¹tih²¹ liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés, ¿há¹ tiá² má²ca³niéh² hnoh² he³ juáh³ liei²¹ jáun²? **22** Ñí¹ jáun² rá¹juáh³, hi³ hla¹ Há²bran²¹ ca³li³zian² gon³ jon²: jan² jon² tsú² quionh³ tsá²mi³ tsá² jmí¹ má²cuá¹hlánh¹ joh¹, hi³ jan² né³ ca³li³zian² quionh³ tsú²

tsá²mi³ ní²cuo², tsá² zian² hí³ ca³tin¹ hnga². **23** Jon² tsá²mi³ tsá² jmí¹ má²cuá¹hlánh¹ ca³li³zian² la³ cun³ qui³ lí²zian² dáin² bíh¹, ti³la³ jon² tsá²mi³ tsá² zian² hí³ ca³tin¹ hnga² má¹ná¹, ca³li³zian² cun³quionh³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² jmí¹tin² bíh¹. **24** Hi³ lá² dá² lí³ cáun² nóh³² bíh¹. Tá¹ gon³ tsá²mi³ hí³ lín³ la³jmí¹ lí³ tun³ ní¹ nió³². Cáun² nió³² jáun² hiauh³ tsú² tsí³ máh³ Sinaí, nió³² hi³ lí³ jáun² la³jmí¹ lín³ hla¹ tsá²mi³ Agar; hi³ jáun² tsá² jmúh³² ta²¹ nió³² jáun² né³, ná¹lín³ tsá² má²dí¹hlánh¹ ní¹con² héih³² quioh²¹ nió³² jáun² bíh¹, la³jmí¹ tí² lín³ jáun² jon² tsá²mi³ hí³ jan² tsá² má²dí¹hlánh¹. **25** Hi³ jáun² tsá²mi³ Agar hi³ né³ lín³ henh¹³ quioh²¹ hi³ ca³li³ jáun² tí³ máh³ Sinaí hi³ zeh² jáun² tí³ hué³² Arabia. Ja³bí¹ la³ jáun² lín³ tsú² siáh³ henh¹³ quioh²¹ la³jín³² tsá² judíos hín¹³ tí³ juú² Jerusalén nio² ní¹ hué²¹ lá², quí¹ ja³bí¹ tsá² hí³ siáh³ ná¹lín³ la³jmí¹ lín³ tsá² má²ná¹hlánh¹ uá²jai³². **26** Ti³la³ tsá²mi³ zian² hí³ ca³tin¹ hnga² né³, lín³ henh¹³ quioh²¹ juú² Jerusalén hi³ nio² tí³ hñu³mi³cuú² bíh¹, quí¹ tsá² má²hín¹³ tí³ juú² jáun², tiú²uú² lín³ yáh³ la³jmí¹ lín³ tsá² má²dí¹hlánh¹; hi³ jnöh¹ né³ má²tiauh² dí² jo³cuo² juú² Jerusalén jáun², la³jmí¹ lí³ hi³ míziú¹³ dí² juú² jáun². **27** Quí¹ ní¹ Sí² rá¹juáh³ la³ lá² hi³ ca³tin¹ tsá²mi³ tsá² zian² hí³ ca³tin¹ hnga²:

Ma³hiún¹³ hnú² honh² tsá²mi³, tsá² tiá² dáin² can²³, hnú² tsá² tiá² jónh³² zian²;

tí¹ hoh³ hnú² hi³ hiún² honh² tsá² tiá² cuin² nú² he³ lánh³ quieh² héin¹ tsú² ní¹ má¹ti³ ní¹ lí³zian² jon².

Quí¹ ti³ jlánh¹ bíh¹ juóun³² jón²zíh¹ tsá²mi³ tsá² lí¹ já¹cuin³ lí¹³, la³ cónh³ bíh¹ tsá²mi³ tsá² zian² ní²cuo².

28 Jáun² né³ reh², hnöh² bíh¹ ná¹lín³ la³jmí¹ lín³ Isaac; hi³ ná¹lín³ náh² jón²zíh¹ Dió³², tsá² má²ca³li³zian² náh² la³ cun³ rón³² lí³ jái¹³ hi³ ca³jmí³ jáun² Dió³² jmí¹tin². **29** Qui¹hliá² ní²míh¹, tsá² ca³li³zian² hí³ jmí¹tin² la³ cun³ qui³ lí²zian² tsáu², ca³hí¹ ca³tsin¹ bíh¹ ní²míh¹ tsá² ca³li³zian² hí³ cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹; hi³ la³ jáun² bíh¹ ná¹líf²³ uá²jai³² la³ tí³ ta³né³². **30** Ti³la³ ¿he³ lánh³ rá¹juáh³ ní¹ Sí² dúh¹? Hi³ rá¹juáh³ jáun² la³ lá²: “Chin³² tsá²mi³ tsá² má²dí¹hlánh¹ ní² la³ má²quionh³ jon², quí¹ jon² tsá²mi³ tsá² dí¹hlánh¹ tiá² ca³tin¹ yáh³ lí³quioh²¹ cu³tsa³² la³ cun³ hi³ hiáuh¹³ ní²míh¹ jon² tsá²mi³ ní²cuonh² hnú², tsá² zian² hí³ hi³ ca³tin¹ hnga²”. **31** Hi³ jáun² né³ reh², jun³juáh¹³ jón²zíh¹ tsá²mi³ tsá² má²dí¹hlánh¹ yáh³ dí², tí³la³ ná¹lái³ dí² la³jmí¹ lín³ jón²zíh¹ tsá²mi³ tsá² zian² hi³ ca³tin¹ hnga² bíh¹.

Tianh³ náh² tiá³ ca³ti²¹ hi³ má²ná¹liáun¹ náh²

5 **1** Né³² né³, Cristo bíh¹ ca³liáu³² dí², hi³ jáun² lí¹³ ziáun² dí² re² hi³ tiú²uú² lái³ dí² tsá² má²dí¹hlánh¹. Hi³ jáun² tianh³ náh² tiá³, hi³ ha³ lí²uú² cué² náh² jái¹³ hi³ lan¹³ náh² siáh³ la³jmí¹ lín³ tsá² má²dí¹hlánh¹ ní¹con² liei²¹ jáun².

2 Sá¹ní² niéi² náh². Jná¹³ Po¹, juo³ jná¹³ hnöh², hi³ ní¹juáh³ hnáuh² hnöh² hi³ tonh²¹ náh² hi³ má¹tih²¹ la³ cun³ hi³ ná¹ngi²³ tsú², hi³ tiu³² tsú² jáun² chí² láu² hná¹³ ní¹ zian², hí¹ cáun² tiá² lin¹ ní¹ jmu³ ta²¹ yáh³ Cristo ní¹con² hnöh² ní¹juáh³ la³ jáun². **3** Jáun² hnó³² jná¹³ juo¹³ siáh³ cónh³¹ cu³ jén³² lí³ua³ jan² tsá² hnío³ tiú³² chí² láu² hná¹³ ní¹ zian², hi³ tsá² la³ hí³ má²ca³tin¹ ma³tí³² siáh³ ca³la³ jí³² héih³² ní¹ hná¹ ní² uá²jai³².

4 Hnöh² tsá² lí¹ lí² náh² hi³ lí¹³ lí³ chun¹ náh² ní¹con² Dió³² cun³quionh³ hi³ ma³tih²¹ náh² liei²¹, ha³ tiú²uú² taunh² yáh³ Cristo hó¹ní¹ hnöh²; hi³ tiú²uú² ta²¹ jmu² ya³ siáh³ mií³ hi³ ja³² jáun² tsí³ Dió³² ní¹con² náh². **5** Ti³la³ jnöh¹ má¹ná¹, cun³quionh³ hi³ má²hau³ jáun² Jmí²chí³ Chun¹ böh¹ cáun² ná¹hé² ná¹jan³² jnöh¹ hi³ heh³ Dió³² jnöh¹ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹, cun³ní¹ hi³ má²ca³chá¹³ jnöh¹ cáun² tsí³. **6** Quí¹ lí³ua³ jan² tsá² má²cá²cunh³ quionh³ Jesús Tsá² lí³ Cristo, hi³ jáun² tiú²uú² lin¹ ní¹ jmu³ ta²¹ yáh³ ní¹juáh³ hi³ ná¹tú¹ ho³ tiá² ná¹tú¹ chí² láu² hná¹³ ní¹ zian² tsú². Ti³la³ la³ cun³ hi³ quien² má¹ná¹, hi³ chá³² tsú² cáun² tsí³ ní¹con² Cristo böh¹; hi³ lí³ lin¹ hi³ tson² nio² cáun² tsí³ tsú² cun³quionh³ hi³ hnio³ tsú² tsáu².

7 Re² böh¹ jmí¹ hí¹cua³táunh¹ hnöh². ¿Hin² tsánh² má²ca³ma³cau² hnöh², hi³ jáun² tiú²uú² ta²¹ táunh²³ hnöh² jú¹ tson²? **8** Jun³juáh¹³ jái¹³ hi³ ja³ ní¹con² Dió³² Tsá² má²ca³te³ hí³ ya³ náh² jái¹³ hi³ má²ca³ma³cau² náh² jáun² tsáu². **9** Ha³ lí² cuí¹ cha³có³ honh² náh² jái¹³ hi³ juáh³ jáun²: “cun³quionh³ cú¹pih²¹ tie³ böh¹ zau³² tá¹ cá² pienh¹ cán¹”. **10** Ti³la³ cun³ní¹ hi³ má²cá²cunh³ dí² quiúnh¹ Ti³² Juo¹³ dí², jáun² cáun² böh¹ nio² tsín³² jná¹³ hi³ ca³tin¹ hnöh², hi³ tiá² lí¹³ yáh³ hnöh² la³ siáh³. Ti³la³ hi³ ca³tin¹ tsá² má²tsan² hí³ honh² hnöh² má¹ná¹, Dió³² böh¹ ma³tson¹³ tsá² hí³, cuí¹ hin² mi³ tsánh².

11 Hi³ ca³tin¹ jná¹³ huen² né³ reh², sá¹jmí¹ hi³ jmu²í¹ máh³ jná¹³ héih³² hi³ tiú³² tsú² chí² láu² hná¹³ ní¹ zian², hi³ jáun² tiá² jmí¹ lí³ hau² yáh³ jná¹³ tsá² judíos; quí¹ sá¹jmí¹ la³ jáun² dúh¹, jáun² tiá² hlah³ jmí¹ jeinh²¹ yáh³ tsú² hi³ hléh²³ jná¹³ jái¹³ hi³ ca³tin¹ Cristo, Tsá² ca³taun³ hí³ crei²¹, hi³ lí¹³ hin³ tsáu¹³ tsáu². **12** Ti³la³ hi³ ca³tin¹ tsá² má²tsan² hí³ honh² hnöh² hi³ jlánh¹ jmu² quien² hi³ tiu³² tsú² jáun² chí² láu² hná¹³ ní¹ zian² né³, isá¹jmí¹ hi³ tiú³² böh¹ tsú² cú²jueh³² tá¹ cáun² quioh²¹ hmóu³² dúh¹!

13 Quí¹ hnöh² dá² ca³lí³tén¹ náh² hi³ lí¹³ náh² tsá² tiú²uú² liei²¹ jmu² héih³² ní¹con² böh¹. Ti³la³ jun³juáh¹³ hi³ hniáuh³² ní¹taunh¹ náh² cun³tin² honh² hmóu³² yáh³ cun³ní¹ hi³ hliá² má²ca³liáun³ náh²; quí¹ ti³ re² böh¹ má¹con²¹ náh² tsá²ján² tsá²ján² cun³ní¹ hi³ hnáu³ náh². **14** Quí¹ la³jí³² héih³² quioh²¹ liei²¹ böh¹ má²líf²ma³tí³² tsú² ní¹juáh³ hi³ má²líf²ma³tí³² tsú² héih³² lá²: “Ma³hno¹ hnú² tsá²mí³cuóun² renh² la³jmí¹ hno³ nú² huen²”. **15** Ti³la³ hua³hín¹³ náh² jmu³, quí¹ ní¹juáh³ má²tún² hmóu³² bí¹ náh² la³ ná¹quí² ná¹jmi²³ náh² renh² la³jmí¹ jmu² tsái², jáun²

cun³ chau²¹ bíg¹ jmái¹ hi³ hin¹³ náh² renh² tsá²ján² tsá²ján² ní¹juáh³ la³ jáun².

**Tsá² zian² la³ cun³ hi³ hnió³ ngú³, ji³ tsá² zian²
cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹**
(Romanos 8:1-13)

16 Hi³ jáun² né³, juanh³² jná¹³ ní¹con² hnoph²: Hi³ hniáuh³² má¹zián¹³ náh² la³ cun³ hnió³ Jmí²chí³ Chun¹, qui¹ cun³quionh³ la³ jáun² bíg¹ tiú²uú² lí¹³ ní¹táunh¹ náh² la³ cun³ tñ² honh² náh² hmóu³². **17** Qui¹ ngú³ quioh²¹ tsú² dí¹quian¹ hi³ jmu³ jmáh³la³ hi³ tiá² jéih³² Jmí²chí³ Chun¹ bíg¹, hi³ Jmí²chí³ hí³ né³ hnió³ hi³ jmu³ tsú² la³ cun³ hi³ tiá² jéih³² ngú³; qui¹ hi³ jan² hi³ jan² bíg¹ tsú² ná¹háun³. Cun³ní¹ hi³ jáun² bíg¹ tiá² tion¹³ yáh³ náh² hi³ jmúh¹³ la³ cun³ hi³ hnáuh² náh² jmúh¹³. **18** Ti³la³ ní¹juáh³ la³ cun³ hi³ hnió³ Jmí²chí³ Chun¹ bíg¹ má²zian² hnoph², jáun² tiú²uú² liei²¹ jmu² yáh³ héih³² ní¹con² náh².

19 Lin¹ lín²¹ bíg¹ hin² tsánh² zian² cun³ tñ² tsí³ hmóu³²; uá¹la³ cun³ hi³ lí¹ jmú² lí¹ tsau³² tsú², ho³ hi³ jmu² tsú² hi³ hlah³ hi³ tiá² ji², ho³ hi³ jmú² tsau³² tsú² hi³ hlah³ hi³ hó³² la³jmí¹ jmú² tsau³² jáh³, **20** ho³ hi³ má²tsú² má²jónh³² tsú² dió³² tsá² láin¹, ho³ hi³ jmu² tsú² ta²¹ la³ jmu² ti³² mí³ tsá² hláinh¹. Tsá² la³ hí³ hó² uon² tsáu², hi³ hnió³ hniéi², hi³ chéih³² siáh³, hi³ jlánh¹ né³² cánh³ míh²³ tsí³ siáh³, hi³ cáun² jmu² tsú² siáh³ lí³ua³ cáun² hi³ dí¹quiaunh²¹ tsí³ hnga². Tsá² la³ hí³ jmu² siáh³ hi³ ná¹tsoh³, hi³ ná¹líf³ ma³ quin³² ma³ cu³ nió³ tsáu², **21** hi³ lín³ tsú² tsá² uóu³² tsí³, [tsá² jngih² tsáu²], tsá² hen², tsá² jlié³ teh¹, hi³ hliáun³ ní¹ bíg¹ siáh³ hi³ jmú² hi³ tsau³² tsú² ní¹ hná¹ ní². Juanh³² jná¹³ siáh³ cónh³¹ cu³ jén³² la³ cun³ hi³ má²cá²juáh³² jná¹³ jáun² jmí¹tin², hi³ lí³ua³ jan² tsá² jmu² hi³ la³ ní², tiá² chanh²¹ yáh³ tsú² hñu³mí³cuú² ní¹ cuá¹quien² Dió³².

22 Ti³la³ Jmí²chí³ Chun¹ má¹ná¹, jmu² hi³ lín³ tsú² jan² tsá² hnio³ tsáu² bíg¹, tsá² hiún² tsí³, tsá² tiá² hniéi² hnió³ quionh³ tsáu², tsá² juenh² tsí³, tsá² ja³² mií³ tsí³, tsá² chun¹, tsá² má²ti³² jé¹, **23** tsá² jmu² hi³ tsí¹juí³ hnga², ji³ tsá² tí² jinh²³ hnga² ní² siáh³. Hí¹ cáun² liei²¹ tiá² zia³² yáh³ hi³ juáh¹³ hi³ tiá² lí¹³ jmu³ tsú² hi³ la³ ní². **24** Hi³ tsá² má²tionh² jo³cuo² Cristo né³, má²ca³quin³ ti³ có³² la³jí³² hi³ jmí¹ dí¹quian¹ ngú³ quioh²¹, la³ cun³ la³jí³² hi³ jmí¹ hniá¹ tsú² jmu³, ji³ la³jí³² hi³ jmí¹ dí¹quiaunh²¹ tsí³ tsú² ní² siáh³. **25** Jáun² né³, cun³ní¹ hi³ má²ca³jmú³ jáun² Jmí²chí³ Chun¹ hi³ má²záun² dí² hi³ hmai²¹, jáun² la³ jáun² bí¹ siáh³ ca³ta¹ dí² cue¹³ tsú² jái¹³ hi³ jmu³ héih³² ní¹con² dí² ca³ti²¹ la³jí³² hi³ jmu³² dí².

26 Tiá² hniáuh³² yáh³ jmú¹³ dí² tonh², sa³jun³ hi³ má¹tsan¹³ dí² tsí³ tsá²ján² tsá²ján², hi³ sa³jun³ hniáuh³² yáh³ jmú¹³ dí² uóu³² tsí³ ja¹ quiú¹³ dí² hmóu³².

Ma³háun³ náh² tsá²ján² tsá²ján² náh²

6 1 Hnoh² reh², ní¹juáh³ zian² ma³ jan² tsá² má²cá²tánh³ tso³, hi³ jáun² hnoh² tsá² ná¹pin³ jmí²chí³ quián¹³ náh² hniáuh³² má¹hon¹ náh² tsú², hi³ jáun² jeinh²¹ jmí¹ tsí³ tsú² ní¹con² Dió³²; tí³la³ jun³juáh¹³ hi³ hniáuh³² jmúh¹³ náh² quien² má¹ná¹, tá¹la³ tí¹ jinh²¹ náh² tsú². Hi³ ma³ quin³² ma³ jan³² náh² hniáuh³² jmúh¹³ siáh³ hua³hín¹³ lí³², quí¹ ní² lí¹ ca³li³ zia³² siáh³ uá²jai³² hi³ cá² lau²³ siáh³ hmóu³² hnoh². **2** Ma³hon¹ náh² tsá²ján² tsá²ján² li³ua³ cáun² uu³mí²tsi³² hi³ zia³² quioh²¹, hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ má¹tih²¹ náh² héih³² quioh²¹ Cristo.

3 Qui¹ ní¹juáh³ zian² tsá² lí³² hi³ quien² ta³ tiá² lin¹ hi³ lí³ hí¹ cáun², tsá² la³ hí³ dá² lí¹ lí²can² hnga² bíh¹. **4** Ma³ quin³² ma³ jan³² bíh¹ tsáu² hniáuh³² chu³ níh³ he³ lánh³ ngí³² hnga²; ní¹juáh³ la³ chun¹ tsú², jáun² zia³² jái¹³ jmu³ tsú² tsah³, tí³la³ jun³juáh¹³ uú² cunh³ tsú² hnga² quionh³ tsá² siáh³ yáh³ má¹ná¹. **5** Qui¹ ma³ quin³² ma³ jan³² bíh¹ tsú² hniáuh³² jíe³ la³ cun³ hi³ ca³tin¹.

6 Ní¹juáh³ tsá² má²tin³² jú¹ chú³² hniáuh³² bíh¹ tsóh³ tsú² ca³lá² la³ cun³ la³jí³² hi³ zioh² ní¹con² ti³² tsá² má²ta².

7 Ha³ lí² lí¹ cuí¹ lí³can² náh² hmóu³², qui¹ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² tioh²¹ cónh³² cuú²nga¹ Dió³². Qui¹ lí³ua³ cáun² hi³ jñi³² tsá²mí³cuóun², hi³ jáun² bíh¹ siáh³ loh¹³ tsú². **8** Qui¹ tsá² jmu² la³ cun³ hi³ tí³² tsí³ hnga², lí³tsú² la³jmí¹ lí³ jan² tsá² zia³² hi³ jñi³² bíh¹, hi³ jáun² la³ cun³ rón³² lí³ jáun² bíh¹ tsú² loh¹³ hi³ tsa³hín³. Ja³bí¹ la³ jáun² lí³ tsú² la³jmí¹ lí³ tsá² zia³² hi³ jñi³² ní¹juáh³ tsá² jmu² la³ cun³ hi³ tí³² tsí³ Jmí²chí³ Chun¹, tí³la³ tsá² la³ hí³ má¹ná¹ loh¹³ hi³ lí¹³ zian² la³ cun³ jmí¹hi³nio² bíh¹.

9 Jáun² né³, tiá² hniáuh³² yáh³ huo¹³ dí² hi³ jmu³² hi³ chu²¹, qui¹ ní¹juáh³ tion¹³ dí² tsí³, jáun² ló³² bíh¹ quiú¹³ dí² la³ cun³ jmái¹ hi³ ca³ti²¹ ló³². **10** Cun³ní¹ hi³ jáun² né³, cuí¹ jmú¹³ dí² hi³ chu²¹ ní¹con² jí³ lí² tsáu² la³ ma³ quin³² ma³ cu³ jéin³² hi³ lí¹³ jmú¹³ dí², tí³la³ tí³ jlánh¹ bíh¹ hniáuh³² jmú¹³ dí² ziáun² ní¹con² tsá² reh² má¹ná¹, tsá² má²nio² hí³ cáun² tsí³ la³jmí¹ má²nio² jáun² cáun² tsí³ dí² hmóu³².

Ní¹ má¹lí²hlí² lí²liéinh³² tsú² tsá² hí³ né³, jáun² hah² tsú² jái¹³

11 Hi³ jáun² né³ isá¹ní² jie³ cónh³ tiá² cál¹ huéh³ hi³ tioh³ ní¹ sí² hi³ má²lí²jmú³² jná¹³ lá² hi³ ca³tin¹ hnoh² cun³quionh³ uón³² huen²! **12** Né³² né³, tsá² dí²quiaun³ hnoh² jmái¹ hi³ má¹tih²¹ náh² la³ cun³ hi³ ná¹ngí²³ tsú² hi³ tiu³² chí² láu² hná¹³ ní¹ zian², jmu² tsú² la³ jáun² qui¹ cun³ní¹ hi³ hnió³ ha³ re² ní¹ ní¹con² tsáu² bíh¹, qui¹ jáun² tiá² lí¹³ hi³ tsa¹ tsáu² ní¹ má¹ti³ ní¹hléh²¹ tsú² jái¹³ hi³ ca³ti²¹ hi³ ca³taun³ jáun² Cristo crei²¹.

13 Qui¹ hí¹juáh³ hmóu³² yáh³ tsá² la³ hí³ tiá² jmu² la³jí³² la³ cun³ hi³ juáh³ liei²¹. Cáun² ti³ lí¹ hnió³ bíh¹ tsú² hi³ lí³ zia³² li²¹ jáun² quián¹³ náh², hi³ jáun² hí³ dí² né³ má²jmu³ tonh² cun³ní¹ hi³ má²lí²di³quiaun³ dí² jáun² hnoh² jmái¹ hi³ lí³zia³² cáun² lí²¹ ní¹con² ngú³ quián¹³ náh².

14 Ti³la³ hi³ ca³tin¹ jná¹³ huen² má¹ná¹, hí¹ cú¹pih²¹ yáh³ tiá² hnó³² jná¹³ hi³ jmu¹ tonh², ti³la³ jná¹³ dá² tsah¹ ná¹ cun³ñí¹ hi³hliá² Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí² ja³ tsí³ hi³ jún³ ñí¹ crei²¹ bíh¹. Hi³ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ crei²¹ quioh²¹ Cristo né³, jáun² la³jí³² bíh¹ la³ cun³ hi³ jmu² tsá² zian² hngá¹máh³ lá² quien², tiú²uú² quien² yáh³ ñí¹con² jná¹³, hi³ ja³bí¹ jná¹³ siáh³ uá²jai³² tiú²uú² hi³ quien² ná¹ hí¹ cú¹pih²¹ ñí¹con² hngá¹máh³ lá².

15 Qui¹ [ní¹juáh³ jan² tsá² má²cá²cunh³ quionh³ Cristo], hí¹ cáun² tiá² lin¹ ñí¹ quien² yáh³ ní¹juáh³ hi³ já¹tú¹ ho³ tiá² já¹tú¹ chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian² tsú²; ti³la³ la³ cun³ hi³ quien² má¹ná¹, hi³ má²lín³ tsú² tsá² hmai²¹ bíh¹.

16 Hi³ jáun² la³jín³² tsá² zian² la³ cun³ lí³ héih³² lá² cuí¹ zian² tsú² cáun² hi³ re² hi³ tin², ji³ hi³ cuí¹ já² siáh³ mií³ tsí³ Dió³² ñí¹con² tsú², la³ cun³ la³jín³² tsá² tionh² jo³cuo² Dió³², tsá² ná¹lín³ hí³ ti³tsóh³dí¹ tsá² Israel.

17 Né³² ti³ chí¹ján³, hí¹ jan² tiú²uú² hin² hniáuh³² ma³tsan² tsin³² ná¹; qui¹ la³jí³² bíh¹ cuoh² hi³ quion¹ jná¹³ lá² jmu² lin¹ hi³ lí³ jná¹³ jan² tsá² quian²¹ Jesús.

18 Hi³ jáun² né³ reh², cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² náh² Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí². Cun³ ní² bíh¹ tí³ jái¹³.